GOBIND MARG

THE MONTHLY BULLETIN OF

GURDWARA SRI GURU SINGH SABHA – HOUNSLOW

MAY 2024 – VOL XXXI ISSUE 5

The Chhota Ghallughara Martyrs Memorial in Kahnuwan Chhamb, Gurdaspur, stands as a tribute to the brave Sikhs who sacrificed their lives during the 'Lesser Genocide' that was responsible for the death of at least 11,000 Sikhs during April-June 1746, the majority being in Lahore, Amritsar, and Kahnuwan. All the Sikhs in Lahore – men, women and children - were rounded up and martyred by Lakhpat Rai and the Hill Rajas of the Shivalik Range, on orders of Yahya Khan. In addition, about 15,000 unarmed Sikhs were pursued by the Mughal army into the marshlands and mountain sides of Kahnuwan. May we never forget the price they paid for Faith **and** ***Freedom.***

PROGRAMME Gurdwara Sri Guru Singh Sabha Hounslow

Monday – Saturday (Exc Tuesday)

4:00 AM	Parkash
5:00 AM	Nitnem
6:00 AM	Simran
6:30 AM	Asa Di Var
7:45 AM	Ardaas
10:00 AM	Kirtan
10:45 AM	Katha
11:30 AM	Ardaas

EVENING

6:00 PM	Rehraas
6:30 PM	Kirtan
7:00 PM	Katha
7:30 PM	Ardaas
8:00 PM	Sukhasan

Tuesday

4:00 AM	Parkash
5:00 AM	Nitnem
6:00 AM	Simran
6:30 AM	Asa Di Var
7:45 AM	Ardaas
10:00 AM	Kirtan
10:30 AM	Katha
11:00 AM	Sukhmani Sahib Path
12:30 PM	Ladies Kirtan
2:00 PM	Ardaas

EVENING

6:00 PM	Rehraas
6:30 PM	Kirtan
7:00 PM	Katha
7:30 PM	Ardaas
8:00 PM	Sukhasan

Sunday

4:00 AM	Parkash
5:00 AM	Nitnem
6:00 AM	Simran
6:30 AM	Asa Di Var
7:45 AM	Ardaas
8:00 AM	Akhand Paath/Sehaj Paath Bhog Sukhmani Sahib
9:00 AM	Kirtan
9:45 AM	Ardaas
10:00 AM	Youth Kirtan
11:00 AM	Kirtan
12:00 PM	Katha
1:00 PM	Kirtan
2:00 PM	Ardaas

EVENING

6:00 PM	Rehraas
6:30 PM	Kirtan
7:00 PM	Katha
7:30 PM	Ardaas
8:00 PM	Sukhasan

੧ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

GURDWARA SRI GURU SINGH SABHA

Alice Way, Hanworth Road, Hounslow, Middlesex, TW3 3UD

Enquiries: 020 8577 2793 **Email:** khalsa@sgss.org **Website:** www.sgss.org

Registered No. 75990 as a place of worship under the Worship Registration Act 1855

Registered Charity No. 83314 Inland Revenue Ref. CC 15570

Note: *All views expressed in this bulletin are those of the authors, and not necessarily of GSGSS Hounslow.*

DAILY OPENING TIMES:

Gurdwara: 4:00am to 8:00pm **Main Office:** 10:00am to 5:00pm

Matrimonial: 10:00am to 1:00pm. Closed Bank Holidays.

Contact via email marriages@sgss.org

May 2024

Important Lunar Days		Event	Nanakshahi Days	
			May ਵੈਸਾਖ/ ਜੇਠ	June ਜੇਠ/ ਹਾੜ
Sangrand	ਸੰਗਰਾਂਦ	New Month Start Date	15	15
Mussia	ਮੱਸਿਆ	New Moon (Dark)	8	6
Puranmashi	ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ	Full Moon	23	22
Prakash/ Avtar (Birthday) Gurpurb, Gurgaddi, Shaheedi (Martyrdom), Jyoti Jot/ Barsi				
Amritsar 1984 Galughara		Holocaust		6
Guru Hargobind Sahib		Gurgaddi		11
Guru Arjan Sahib		Shaheedi		16
Baba Banda Singh Bahadur		Shaheedi		25
Guru Arjan Sahib ji		Prakash	2	
Guru Amardas Sahib ji		Prakash	23	
Historical Dates - Events & Festivals				
Lessor Galughara		Holocaust	17	

General Secretary's Report

Gurmeet Singh Dhanoa

Dear Sangat Jee – ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ; ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਿਹ!

WaheGuru Ji Ka Khalsa; WaheGuru Ji Ki Fateh!

This year Hounslow SGSS Gurdwara did not hold a separate Nagar Kirtan due to excessive constraints and we agreed to support the Southall SGSS Nagar Kirtan(s) as shared activities.
The Mini Smagam celebration on Saturday, 13th April instead turned out to be an enjoyable gathering of the Sangat to celebrate events of great communal value. These included a highly talented play by the Punjabi School on 'Maa Boli', Gatka in the forecourt and various intellectual talks on 'Vaisakhi', 'Is Sikhi Practical Today' as well as other contemporary Sikh topics.
The Vaisakhi programme on Sunday, 14th April was a full day including the **Nisham Sahib seva** and the **Amrit Sanchar ceremony** which initiated 12 Sikh men and women.

Kirtan in May Hazuri Ragi Darbar Sahib Bhai Ravinder Singh ji will perform Kirtan seva on the 6th, 7th and 12th May.
The annual **Chattri Memorial visit** will take place on Sunday 9 June 2024. See images below.

Vaisakhi celebration at the House of Commons on 23 April, organised by the British Sikh Consultative Forum, was attended by a small delegation from the Gurdwara; this event doubled up as a useful networking session.

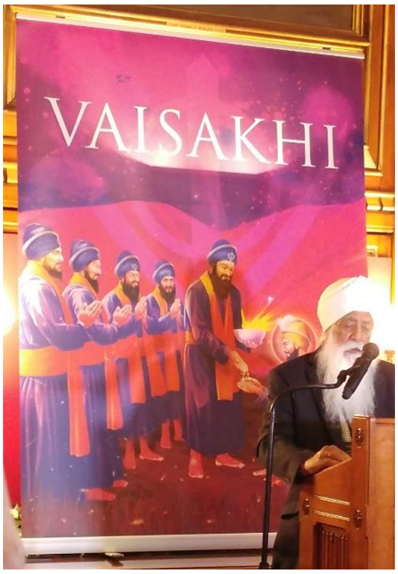

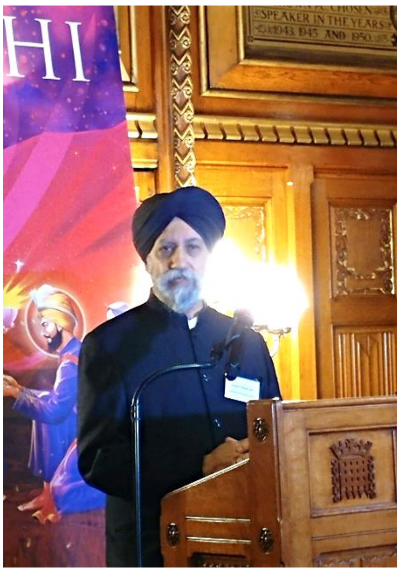

Sangat attention is drawn to the **Disability Network Celebration** on 16-17 July 24.

Further info can be obtained by contacting khalsa@sgss.org

Event Bookings: During April 2024, the services

- Weddings 8
- Sukhmani Sahib Path/Kirtan 28
- Sehaj Path/Akhand Path 21
- School Visits 3
- Funerals 17
- Trips/ Lectures 2

To enable us to continue supporting the sangat, we are happy to discuss your needs.

Health & Safety: To help manage Covid-19 risk to ourselves and others, the Gurdwara strongly advises that everyone should continue to follow the Government guidelines to keep yourselves and your loved ones safe. Whenever possible please observe social distancing, wear face covering and wash hands frequently.

Show Your Gratitude: Donations to the Gurdwara to help run the Sangat services are gratefully received, as are donations for the land effort; this can be done in one of three ways:

By Cheque: Payable to Sri Guru Singh Sabha Hounslow and posted/delivered to
Gurdwara Sri Guru Singh Sabha, Alice Way, Hounslow, TW3 3UD

Online: Donations can be made online at www.sgss.org/donate

BACS: Barclays Bank, Sort code 20 96 55 and Account No. 00859095.

ooOOOoo

Guru Nanak Sahib's Japji Sahib is widely recognized as the quintessence of the entire Sri Guru Granth Sahib ji. In the Granth, this bani, named 'Jap', commences immediately after the Mool Mantar, which marks the start of the Granth. It begins with a salok (self-contained verses) followed by 38 Pauris of variable length, and concludes with the final salok. The message of Japji has been further elaborated in the Granth by subsequent Gurus or 'Nanaks'. It was indeed Nanak Sahib's noble foresight, unique to Sikhi, which led to the passing on of the Gurgadhi to nine successive Guru Sahiban, over 239 years, the period in which the message of Sikhi has been conveyed by its preceptors to humanity.

While all the rest of the Guru Sahibs' bani in the Granth is set to musical Raags, the Japji is an exception. As Pauris do, its Pauris, like the steps of a ladder, incrementally guide the devotee on the path to spiritual union with Parmatma, thus fulfilling the purpose of human existence, as per the Sikh faith.

After setting the context, the first Pauri of the Japji bani poses the fundamental question which highlights the key subject of the whole bani – how the seeker can pierce the 'wall of illusion' that separates the devotee from Parmatma. The answer, as revealed by the bani, turns one into a 'Sachiara', or one who can see the Reality behind the illusion of Maya and the Self.

It is instructive to see how the Pauri contents have been structured into a progressive sequence. The following summary has been derived from Prof Sahib Singh's SGGS Darpan in Panjabi.

Pauri	Subject Content
1 to 3	Human limitations and how to 'bridge the distance' with Parmatma; the role and importance of His 'Hukam' to obtain His blessing and kirpa.
4 to 7	Understanding Love as Parmatma's pre-eminant 'language'; the insignificance of personal fame, and the importance of attaining Parmtma's grace.
8 to 11	Listening and assimilating Parmatma's Word to gain an understanding of Naam, find freedom from attachment and successfully cross "life's ocean" to Parmatma.
12 to 15	Unknowable state of mind of the true believer who sees Parmatma all around, insulated from all fear and distractions, grounded in the path to Parmatma.
16 to 19	The blessed ones living in support of Parmatma's Naam Simran, aware of His limitless and unknowable Creation, which cannot be estimated or articulated.
20 – 27	Naam Simran gift's sole purpose - to remove attachment, the negative effects of Maya and to 'purify' the soul. Parmatma is the great gifter including the gift of pain; beings cannot 'explain' the complexity of Parmatma, they can only accept His Will.
28 – 33	Naam Simran of ever-steady Pramatma, not yogic practices, brings beings closer to Him by making Him 'visible' in all places and creating the realisation that He alone runs Creation. Charitable or selfish lifestyles of individuals accord with His Will.
34 - 36	By Parmatma's grace some realise that there is an ultimate purpose to their lives; earthly positions are insignificant. On realisation of the true imperative of human birth ('dharam'), one delights in seeing all humanity as one large family, countless universes and deities. This opens the path to life of serving humanity.
37 - 38	In this state the being sees and remembers Parmatma at all times, he becomes immune to temptations of Maya and remains close to Prabhu and His guiding Will. This state is only attained with high purity of moral character and virtues consistent with those that Guru Sahib composed the Gurbani with.

The Japji is the first bani that Sikh devotees recite each day, typically starting around two hours before dawn. The bani however can be recited at any time of the day, any number of times.

Verse	Japji Sahib Pauri 1, 2	Glossary	Contextual Meaning
Bani Salok	॥ ਜਪੁ ॥ ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥ ੧ ॥	ਜਪੁ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ	ਇਸ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਮ, ਜਪੁ (ਜੀ ਸਾਹਿਬ)। ਮੁੱਢ ਤੋਂ; ਸਾਰੀ ਸਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। *(ਇਹ ਜਨਮ ਅਨਗਿਣਤ ਹਨ)।* ਚਾਰੇ ਜੁਗਾਂ ਦੇ ਮੁੱਢ ਤੋਂ। *(ਸਾਰੇ ਜੁਗ ਜੋ ਹੋਇ)।* ਹੋਂਦ ਵਾਲਾ; ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਭੀ ਹੈ। ਹੋਵੇਗਾ, ਰਹੇਗਾ। 1।
ਪੌੜੀ 1 1	ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸੋਚੀ ਲਖ ਵਾਰ ॥	ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ ਸੋਚੀ	ਸੁਚਿ ਰੱਖਣ ਨਾਲ, ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਰੱਖਣੀ। *(ਸੋਚੈ = 'ਸੋਚਣਾ' ਨਹੀਂ, ਚੌਥੀ ਤੁੱਕ ਵੇਖੋ)।* ਸੁਚਿ, ਪਵਿੱਤਰਤਾ, ਸੁੱਚ। ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮੈਂ ਸੁੱਚ ਰੱਖਾਂ।
2	ਚੁਪੈ ਚੁਪ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ ॥	ਚੁਪੈ ਚੁਪ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ	ਚੁੱਪ ਕਰ ਰਹਿਣ ਨਾਲ। ਸ਼ਾਂਤੀ, ਮਨ ਦੀ ਚੁੱਪ, ਮਨ ਦਾ ਟਿਕਾਉ। ਮੈਂ ਲਾਈ ਰੱਖਾਂ। ਲਿਵ ਦੀ ਤਾਰ, ਲਿਵ ਦੀ ਡੋਰ, ਇਕ ਤਾਰ ਸਮਾਧੀ।
3	ਭੁਖਿਆ ਭੁਖ ਨ ਉਤਰੀ ਜੇ ਬੰਨਾ ਪੁਰੀਆ ਭਾਰ ॥	ਭੁਖ ਭੁਖਿਆ ਨ ਉਤਰੀ ਬੰਨਾ ਪੁਰੀ ਪੁਰੀਆ ਭਾਰ ਭਾਰ	ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਲਾਲਚ। ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਹਾਂ। ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਬੰਨ੍ਹ ਲਵਾਂ, ਸਾਂਭ ਲਵਾਂ। ਲੋਕ, ਭਵਣ। ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਰ। ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ।
4	ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ ਹੋਹਿ ਤ ਇੱਕ ਨ ਚਲੈ ਨਾਲਿ ॥	ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਹੋਹਿ ਇੱਕ	ਹਜ਼ਾਰਾਂ। ਚਤੁਰਾਈਆਂ। ਹੋਵਣ। ਇਕ ਭੀ ਚਤੁਰਾਈ।
5	ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੂੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ ॥	ਕਿਵ ਹੋਈਐ ਕੂੜੈ ਪਾਲਿ ਸਚਿਆਰਾ	ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਹੋ ਸਕੀਦਾ ਹੈ। ਕੂੜ ਦੀ ਪਾਲਿ, ਕੂੜ ਦੀ ਕੰਧ, ਕੂੜ ਦਾ ਪਰਦਾ। (ਸਚ ਆਲਯ) ਸੱਚ ਦਾ ਘਰ, ਸੱਚ ਦੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਯੋਗ।
6	ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥ ੧ ॥	ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਨਾਲਿ	ਹੁਕਮ ਵਿਚ। ਰਜ਼ਾ ਵਾਲਾ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ। ਜੀਵ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਧੁਰ ਤੋਂ ਹੀ।1।
ਪੌੜੀ 2 7	ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਆਕਾਰ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਈ ॥	ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ	ਹੁਕਮ ਵਿਚ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ। ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

		ਆਕਾਰ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਈ	ਸਰੂਪ, ਸ਼ਕਲਾਂ, ਸਰੀਰ। ਕਹਿਆ ਨ ਜਾਈ, ਕਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
8	ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਜੀਅ ਹੁਕਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ॥	ਜੀਅ ਹੁਕਮਿ ਵਡਿਆਈ	ਜੀਅ ਜੰਤ। ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ। ਆਦਰ, ਸ਼ੋਭਾ।
9	ਹੁਕਮੀ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਹੁਕਮਿ ਲਿਖਿ ਦੁਖ ਸੁਖ ਪਾਈਅਹਿ॥	ਉਤਮੁ ਲਿਖਿ ਪਾਈਅਹਿ	ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ, ਚੰਗਾ। ਲਿਖ ਕੇ, ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਪਾਈਦੇ ਹਨ, ਭੋਗੀਦੇ ਹਨ।
10	ਇਕਨਾ ਹੁਕਮੀ ਬਖਸੀਸ ਇਕਿ ਹੁਕਮੀ ਸਦਾ ਭਵਾਈਅਹਿ॥	ਇਕਨਾ ਬਖਸੀਸ ਇਕਿ ਭਵਾਈਅਹਿ	ਕਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ। ਦਾਤ, ਬਖ਼ਸ਼ਸ਼। ਕਈ ਮਨੁੱਖ। ਭਵਾਈਦੇ ਹਨ, ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
11	ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਬਾਹਰਿ ਹੁਕਮ ਨ ਕੋਇ॥	ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਬਾਹਰਿ ਹੁਕਮ	ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ। ਹਰੇਕ ਜੀਵ। ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ।
12	ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਜੇ ਬੁਝੈ ਤ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ॥ ੨॥	ਹੁਕਮੈ ਬੁਝੈ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ	ਹੁਕਮ ਨੂੰ। ਸਮਝ ਲਏ। ਹਉਮੈ ਦੇ ਬਚਨ ਨਹੀਂ ਆਖਦਾ, ਮੈਂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਆਖਦਾ, ਸੁਆਰਥੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਅਰਥ

1	ਜੇ ਮੈਂ ਲੱਖ ਵਾਰੀ (ਭੀ) (ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿਕ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੀ) ਸੁੱਚ ਰੱਖਾਂ, (ਤਾਂ ਭੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ) ਸੁੱਚ ਰੱਖਣ ਨਾਲ (ਮਨ ਦੀ) ਸੁੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ।
2	ਜੇ ਮੈਂ (ਸਰੀਰ ਦੀ) ਇਕ-ਤਾਰ ਸਮਾਧੀ ਲਾਈ ਰੱਖਾਂ; (ਤਾਂ ਭੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ) ਚੁੱਪ ਕਰ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।
3	ਜੇ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਭਵਣਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਢੇਰ (ਭੀ) ਸਾਂਭ ਲਵਾਂ, ਤਾਂ ਭੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਹਾਂ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।
4	ਜੇ (ਮੇਰੇ ਵਿਚ) ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਚਤੁਰਾਈਆਂ ਹੋਵਣ, (ਤਾਂ ਭੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ) ਇਕ ਭੀ ਚਤੁਰਾਈ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੀ, ਨਾਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।
5	(ਤਾਂ ਫਿਰ) ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਪਰਕਾਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਯੋਗ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਸਕੀਦਾ ਹੈ (ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦਾ) ਕੂੜ ਦਾ ਪਰਦਾ ਕਿਵੇਂ ਟੁੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ?
6	ਰਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਤੁਰਨਾ - *(ਇਹੀ ਦਾਤਾ ਦਾ ਇਕ ਢੰਗ ਜਾਂ ਵਿਧੀ ਹੈ)*। ਹੇ ਨਾਨਕ! (ਇਹ ਵਿਧੀ) ਧੁਰ ਤੋਂ, ਜਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਲਿਖੀ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।1।
ਭਾਵ ਪੌੜੀ 1	ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲੋਂ ਜੀਵ ਦੀ ਵਿੱਥ ਮਿਟਾਣ ਦਾ ਇਕੋ ਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵ ਉਸ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ ਤੁਰੇ। ਇਹ ਅਸੂਲ ਧੁਰ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਬ ਵਲੋਂ ਜੀਵ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਹੇ ਵਿਚ ਪੁੱਤਰ ਤੁਰਦਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਤੁਰੇ ਤਾਂ ਵਿੱਥ ਪੈਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
7	ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਬਣਦੇ ਹਨ, (ਪਰ ਇਹ) ਹੁਕਮ ਕਹਿ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ।

8	ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਜੰਮ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ (ਰੱਬ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ) ਸ਼ੋਭਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। *(ਮਨਮੁਖ 'ਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਦੀ ਸ਼ੋਬਾ ਦਾ ਫਰਕ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ)।*
9	ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਚੰਗਾ (ਬਣ ਜਾਂਦਾ) ਹੈ, ਕੋਈ ਭੈੜਾ। ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ (ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕਰਮਾਂ ਦੇ) ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁੱਖ ਤੇ ਸੁਖ ਭੋਗੀਦੇ ਹਨ।
10	ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ ਕਦੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਉੱਤੇ (ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ) ਬਖ਼ਸ਼ਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ ਕਈ ਮਨੁੱਖ ਨਿੱਤ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਭਵਾਈਦੇ ਹਨ।
11	ਹਰੇਕ ਜੀਵ ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਜੀਵ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ (ਭਾਵ, ਹੁਕਮ ਤੋ ਆਕੀ) ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।
12	ਹੇ ਨਾਨਕ! ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਸੁਆਰਥ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ (ਭਾਵ, ਫਿਰ ਉਹ ਸੁਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਛੱਡ ਦੇਂਦਾ ਹੈ) ।2।
ਭਾਵ ਪੌੜੀ 2	ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਸਹੀ ਸਰੂਪ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਉਹ ਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

English Rendition

1	**The pure and sincere heart and mind needed to attain Parmatma, cannot be established by cleansing the body alone, through dips on numerous pilgramages.**
2	**By undergoing periods of quiet concentration, contentment of mind cannot be obtained.**
3	**The slavish desire to want or possess yet more material and wealth would not be satisfied even if the wealth of whole created worlds were to be gathered together.**
4	**If one's own cleverness or personal wisdom were to increase ten-fold, none would be of avail in attaining Parmatma (gaining salvation or *Moksha*).**
5	**How can we, in the face of these constraints, realise the Truth of Parmatma and break the wall of falsehood and illusion (that separates us from Him)?**
6	**The conduct of our lives, in thought and deed, is ordained to be in accordance with Parmatma's Will. O Nanak! This has been His Way since Creation began.**
7	**All created forms, objects and bodies are created in accordance with Parmatma's ordinance; it is beyond human capability to comprehend and communicate it.**
8	**All beings are created through His ordinance (hukam); it is also according to the hukam whether we ultimately attain lasting honour or greatness for our deeds.**
9	**It is through His hukam that we attain fulfilled or lowly lives; according to the individual's written Karma, the hukam causes the bestowel of suffering and joy.**
10	**It is Parmatma's hukam that bestows the gift of His grace on some; whilst others, through the hukam, suffer repeated cycles of death and re-birth.**
11	**Every being's existence is subject to Parmatma's hukam; there is no being or object in the entire Creation that is exempt from the ambit of His hukam.**
12	**O Nanak, the being who truly understands the meaning and role of Parmatma's hukam in his life, will give up his sense of ego and separateness from his Creator.**

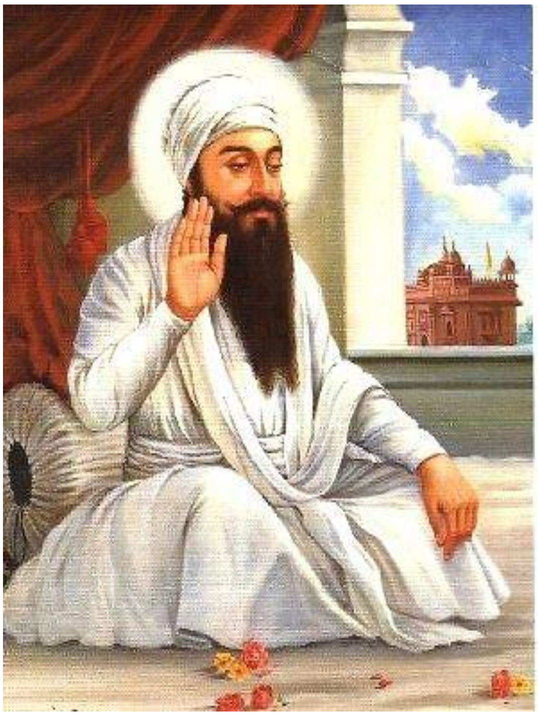

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਤੇ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦੇ ਘਰ ੧੫ ਅਪ੍ਰੈਲ ੧੫੬੩ ਨੂੰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਅਤੇ ਆਪਨੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਓਥੇ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ। ਸਿੱਖੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਆਪ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਹੋਇਆ। ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਕ ਸਿਖਿਆ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ "ਦੋਹਤਾ ਬਾਣੀ ਦਾ ਬੋਹਤਾ" ਦੀ ਭਵਿਖ ਬਾਣੀ ਦਿਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸਖਾਈ। ਦੇਖ-ਰੇਖ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਗਣਿਤ ਵਿਦਿਆ, ਮੋਹਰੀ ਜੀ ਪਾਸੋਂ, ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਧਰਮ-ਸਾਲ ਤੋਂ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਪੰਡਿਤ ਬੇਨੀ ਪਾਸੋਂ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਲਗਾਉਣਾ ਬਾਬਾ ਮੋਹਨ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਨਿਪੁਨ ਹੋ ਗਏ। ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਤੇ ਨੇਜ਼ਾ ਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਭੀ ਮਾਹਿਰ ਸਨ। ੧੫੭੪ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਥੇ ਆਪਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ।

ਸਨ ੧੫੮੦ ਵਿਚ ਆਪ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਪਿੱਛੋਂ ਆਪ ਓਥੇ ਭੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਵਾਸਤੇ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਚਿਠੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਨੇ ਲਕੋ ਲਈਆਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਪਾਸ ਪੁਜਣ ਨਾ ਦਿਤੀਆਂ। ਜਦ ਆਖਰੀ ਚਿਠੀ ਮਿਲੀ ਤਾ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾ ਲਿਆ।

ਆਪਣਾ ਅੰਤ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਲਗਨ, ਨਿਮ੍ਰਤਾ, ਸੇਵਾ ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਆਦਿ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਜੁਲਾਈ ੧੫੮੧ ਵਿਚ ੧੮ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਬੜੇ ਬੋਲ ਕਬੋਲ ਬੋਲੇ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਨਾਕਾ ਬੰਦੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਸੱਤਾ ਤੇ ਬਲਵੰਡ ਜੋ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਸੰਗਤ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੀ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਭੁੱਖੇ ਮਰਨ ਲਗੇ ਤਾ ਆਪੇ ਹੀ ਮੁੜ ਆਏ। ਸਨ ੧੫੮੧ ਵਿਚ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਆਗਰੇ ਤੋਂ ਆਏ ਤਾਂ ਓਹਨਾ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਫਹਿਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪਾਜ ਉਘਾੜਿਆ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰਹਿ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਸਨ ੧੫੮੬ ਵਿਚ ਸੰਤੋਖਸਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਤਿਨ ਜਨਵਰੀ ੧੫੮੮ ਨੂੰ ਸਾਂਈ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਪਾਸੋਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖਾਈ। ਸਖੀ ਸਰਵਰਾਂ ਤੇ ਪੀਰ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵਧੇ ਪਰਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ੧੫੯੦ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਨਗਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਸਾਇਆ। ਇਥੋਂ ਵੇਹਲੇ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ ਨੇੜੇ ਵਸਾਇਆ, ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਰਮ ਤੇ ਵਹਿਮ ਦੂਰ ਕੀਤੇ। ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਇਕ ਖੂਹ ਲਵਾਇਆ, ਤੇ ਗੰਗਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਏਸੇ ਹੀ ਪਰਚਾਰ ਦੌਰੇ ਵਿਚ ਸਰਵਰੀਆਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ, ਮੰਝ ਸ਼ਰਨ ਆਇਆ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਤਕੜਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣਿਆ।

ਆਪ ੧੫੯੫ ਵਿਚ ਵਡਾਲੀ ਵੱਲ ਪਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਛੇ ਹਰਟਾਂ ਵਾਲਾ ਖੂਹ ਲਵਾਇਆ। ਇਸ ਨਗਰ ਦਾ ਨਾਮ ਭੀ ਛੇਹਰਟਾਂ ਹੈ ਤੇ ਇਥੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਸਨ ੧੫੯੭ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰੀ ਫੈਲ ਗਈ। ਭੁੱਖ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚੋ ਹਟਾ ਕੇ ਦਬਾਣ, ਸਾੜਨ ਦਾ ਕੋਈ

ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮੁਰਦੇ ਚੁੱਕਣ ਤੇ ਸਾੜਨ, ਦਬਣ ਦਾ ਕਮ ਆਪ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਲੰਗਰ ਲਵਾਏ ਗਏ ਤੇ ਚੂਨਾ ਮੰਡੀ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਟਕਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਮੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੱਠ ਮਹੀਨੇ ਲਾਹੌਰ ਰਹੇ। ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਚਲ ਕੇ ਮਦਰ, ਜੰਬਰ, ਚੂਨੀਆਂ, ਬਹੁੜਵਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਪੁਜੇ। ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਦੋਂ ਲਾਹੌਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਸੁਣੇ। ੨੪ ਨਵੰਬਰ ੧੫੯੮ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਂਦਾ ਅਕਬਰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਆ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਪਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਿਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ। ਜਗੀਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਤੇ ਸੰਗਤ ਹੀ ਚਲਾਏਗੀ। ਜਾਗੀਰਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਬਖੇੜੇ ਪੈਣਗੇ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਜੋ ਵਧਾਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਘਟ ਕਰ ਦਿਓ, ਤਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਜਾ ਥੋੜੀ ਸੁਖੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਅਕਬਰ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਛੇਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਮਾਲੀਆ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ, ਮਿੱਠੇ ਬੋਲ, ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਸੁਭਾ, ਰਹਿਣੀ ਬਹਿਣੀ, ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਤੇ ਕਰਨੀ ਤੋਂ ਅਕਬਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ। ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਸਾਲ ਗੁਰਦਾਸ ਪੁਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪਰਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ੧੬੦੧ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਏ।

ਏਥੇ ਆ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇਕਠੀ ਕਰਕੇ ਦੇ ਗਏ ਸੀ, ਤੇ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਆਪ ਉਚਾਰੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਲਾਇਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਪ ਜੀ, ਸੋਦਰ, ਤੇ ਸੋਹਿਲਾ ਉਪ੍ਰੰਤ ਬਾਣੀ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਕੁਲ ੩੦ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਲਿਖੀ ਗਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਬਦ ਮਹਲੇ ਵਾਰ, ਫਿਰ ਛੰਦ ਅਤੇ ਖਾਸ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ (ਪੱਟੀ, ਬਾਰਾਂ ਮਾਂਹ, ਆਨੰਦ, ਸੁਖਮਨੀ ਆਦਿ) ਫਿਰ ਵਾਰਾਂ ਉਪ੍ਰੰਤ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਚੋਣਵੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ।

ਰਾਗਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਬਾਣੀਆਂ ਲਿਖਿਆ ਜੋ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਸਲੋਕ, ਗਾਥਾ, ਫੁਨਹੇ, ਚਉਬੋਲੇ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਅਤੇ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਸਲੋਕ, ਸਵੱਈਏ। ਫਿਰ ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਅਤੇ ਮੁੰਦਾਵਣੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠਾਂ ਸਲੋਕ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਕੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ੧੪ ਅਗਸਤ ੧੬੦੪ ਨੂੰ ਸਸ਼ੋਭਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕੇਂਦਰ ਬਖਸ਼ਿਆ, ਓਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਲੇ ਕਿਤਾਬ ਭੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਅੰਤ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਤੇ ਮੀਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨੇ ਹੁਕੂਮਤ ਦੇ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਐਨੇ ਕੰਨ ਭਰੇ ਤੇ ਏਨੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਕਿ ਹੁਕੂਮਤ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਬੁਲਾਇਆ। ਚੰਦੂ ਹਤਿਆਰੇ ਨੇ ਤਰਾਂ ਤਰਾਂ ਦੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਸਰੋ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ੩੦ ਮਈ ੧੬੦੬ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਿਹੀਦੀ ਦਾ ਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

Shaheedi Guru Arjan Dev Ji (1563-1581-1606)

Pritpal Singh Jagdev

Guru Arjan Sahib ji, the fifth Sikh Guru, was a saint and scholar of exceptional piety who above all, first contributed to then preserved, the message of Guru Nanak Sahib ji in the form that we see today in the Sri Guru Granth Sahib ji. It is Guru Sahib's gift to humanity.

In the process, Guru Arjan ji became the first martyr of the faith; he defended the faith to the last. The circumstances prevailing at the time that created the most antagonistic atmosphere for Guru Sahib that led to his martyrdom, are briefly described below.

1 Attitude of Emperor Jahangir (1569-1605-1627): Guru Arjan Sahib ji was martyred on the orders of Emperor Jahangir, son (Salim) of the liberal ruler Akbar. Despite a religious and tolerant upbringing, on ascending the throne in 1605, Jahangir soon declared the 'Islamic Shariyat' as the foundation of his government (see Naqshbandi below). In this regard, in the multi-ethnic and secular Indian society, the narrow mindedness of his actions makes it apparent that Jahangir probably did not fully understand what a Sikh was. In his *Tuzk-e-Jahangiri,* he refers to Guru Arjan as a Hindu, who had "..captured many of the simple-hearted of the Hindus and even of the ignorant and foolish followers of Islam..". He continues in his *Tuzk* "For many years the thought had been presenting itself to my mind that either I should put an end to this false traffic, or that he be brought into the fold of Islam". Clearly, he had made up his mind to act against what he saw as the unwelcome and increasing appeal of the Sikh faith under the guidance of the fifth master Guru Arjan ji, and prior to that, by the Guru Sahiban for well over a century.

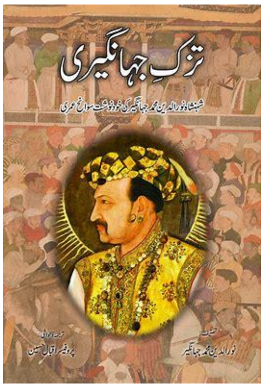

2 Sibling Rift in Family: From the moment of Guru Sahib's Guruship, the extreme jealousy of Prithi Chand (1558-1658), Guru Arjan's eldest of his two older brothers, increased manyfold; this had extensive repurcussions. Their father, Guru Ramdas ji, had not awarded the Guruship to Prithi Chand. Most probably this was due to his excessive involvement in worldly matters, however Guru Sahib's decision is sacrosanct. Regardless, being the eldest son, he continued to consider himself to be the rightful heir to Guruship. Unable to control his anger, he complained to Guru Ram Das ji, "You have done injustice to me. What have I done wrong? You shall see now what I will do to obtain the Guruship forcefully". He did his best to harm and damage Guru Arjan Dev ji, as well as young Hargobind. He complained to the Governor of Lahore who investigated and found no truth in his allegations. His earlier petition to Akbar had been rejected *(Tahkikat-e-Chisti p442)*, but after Jahangir became Emperor, his appeals were met more favourably. Jahangir simply could not tolerate a stronghold of the Sikh faith and was on the lookout

for a chance to take some action against Guru Arjan Sahib, to curb the faith of Nanak. ***By sharp contrast***, Guru Arjan ji's deeply religious temperament and humility, as seen in the following gesture he made to to Prithi Chand, must be appreciated. The incident highlights his peace-loving and ever conciliatory nature towards all. On Guru Sahib's inauguration as the next Guru, Baba Buddha Ji, Baba Mohri Ji and other Sikhs held the turban ceremony for Guru Arjan Sahib. However, when the turban was presented, Guru Sahib immediately took it to Prithi Chand and humbly said, "You are my respected elder brother and I always need your support. Please abandon your anger and enmity towards me, know me as your own and love me as your younger brother. Kindly accept this turban." Prithi Chand was delighted and took the turban and wore it on his head. Interestingly, he assumed that he was the Guru from then on!

3 Opposition of Sanatanis & Muslim Poets: Guru Arjan Sahib had to contend with many forces as he worked tirelessly to save the faith of Nanak from distortion and dilution by those concerned with their own self-interest. Many Hindu sadhus and muslim devotees were writing verses not comformant with the Sikh faith and some were including in them the symbolic name 'Nanak'. Now when Guru Arjan ji was compiling the Granth, many such bhagats and Hindu saints including Bhagat Kahna, Bhagat Peelu, Chajjoo, as well as Sufi Shah Hussain wanted their compositions to be incorporated in the Granth, but Guru ji politely declined those whose themes were not in conformity with the teachings of Nanak. In at least one case, so as not to offend, Guruji's refusal was written in poetic verses! This highlights the total humility of Guru Arjan Sahib.

Some disgruntled bhagats made a united front to oppose Guru Arjan ji to make him change his stand. Their loud protests to Jahangir caused him to send Sulhi Khan to attack Amritsar, but Sulhi died on the way after his horse fell into a brick kiln and he was burnt alive. His nephew, Sulbi Khan then came with a large army, but due to a skirmish en-route over money owed by the deceased Sulhi Kahan, he too failed to reach Amritsar.

4 Enmity of Chandu: Chandu, the Diwan of Lahore, could not tolerate that the

pandits looking for a match for his nine year old daughter Sada, had failed to book Hargobind. They had returned to seek Chandu's opinion, after their astonishment at the regal state and retinue of the Guru, of whom the bard Mathura had sung praises (SGGS Ang 1408). Chandu could not stand praises of anyone except his own. In response he uttered inappropriate words, **"ਚੁਬਾਰੇ ਦੀ ਇੱਟ ਮੋਰੀ ਨੂੰ ਕਿਓਂ ਲਾਈ ਹੈ?"**, thereby revealing his deep disrespect for Guru Arjan ji. Guru Sahib came to know of his haughty attitude. Coupled with the sangat's disapproval of the proposal, Guru ji was unable to accept it as suitable. So Chandu, unable to take the humiliation, further poisoned the Emperor's mind against the Guru.

5 The Naqshbandi: Unsurprisingly, Jahangir considered Guru ji an infidel and as noted above, he wanted to stop his activities or convert him to Islam. The Naqshbandi is

a major order of Sunni Islam and its masters trace their lineage to prophet Mohammad. Their leader Ahmad Sirhandi, and Sheikh Farid Bukhari, played a prominant part in prompting Jahangir to take stern action and crush this upcoming and expanding faith – in their view, doing so would 'nip the 'threat' in the bud'. They were opposed to Akbar's liberal policies and helped Salim/Jahangir on the condition that he would uphold Islamic laws rigidly and stoutly. All Hindus were to be forcibly converted to Islam or be killed.

Arrest of Guru Sahib A rapid succession of events followed the death of Akbar on 17 October 1605. The Naqshbandis lost no time in declaring Jahangir as the next Emperor, conferring upon him the title 'Badshah-e-Islam'. His son Khusrau, who had been grandfather Akbar's preferred successor, eventually rebelled on 6 April 1606. Finding that he had over-estimated the support he had, Khusrau ran towards Panjab for army support from friends he knew. He was however defeated by Jahangir who despatched a large army and himself followed him in hot pursuit.

During this pursuit of Khusrau, Jahangir passed through Goindwal. There is no record of his having met Guru Arjan Sahib, but according to some historians, Guru Sahib was not in Goindwal throughout Khusrau's revolt. However, acting on a claim that Guru Sahib had assisted Khusrau and placed a Tilak on his forehead (something that Sikhs do not do) Jahangir ordered the arrest of Guru Sahib. This was followed by a series of demands.

1. Khusrau's Hospitality – Guru ji made clear that everyone is allowed in Guru Nanak's Darbar and for Langar.
2. Equality of Humanity - Asked who is better Hindu or Muslim, Guru ji responded: 'Koi Bole Ram Ram Koi Khudai..'.
   ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ ॥
   ਕੋਈ ਸੇਵੈ ਗੁਸਈਆ ਕੋਈ ਅਲਾਹਿ ॥ *SGSS Ang 885*
3. Aad Granth Addition – Commanded Guru ji to include the verses of Jahangir's choice as Gurbani in Aad Granth. Guru ji refused on grounds that Gurbani is the Almighty's very own composition.
4. Faith of Islam - Refusing to embrace the official faith professed by Mughals, Guru ji protested strongly, saying Faith is assigned by the Almighty Himself.
4. Summons Fine – Guru Nanak's house to accept guilt by paying a fine of Rs 2 Lakh. Guru Ji rejected this as the house of Guru Nanak is NOT guilty.

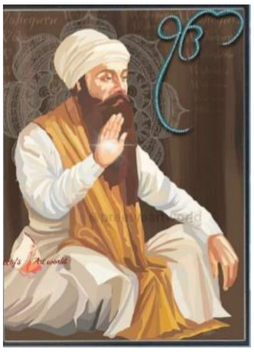

The Ruling and Verdict The following cruel verdict was pronounced after Guru Sahib was charged with helping Khusrau; there is no record of an attempt to verify this.

1. Guru Arjan to be executed in a manner that not a single drop of blood flows from the body nor touches the earth's surface. This is execution in accordance with the ancient Yasa Siyasat ('punishment under law').

2. To confiscate all the belongings of the house of Nanak.

3. To arrest Guru Arjan Dev ji's family and relatives.

Jahangir hinted to the Governor of Lahore that Guru ji be terminated as per the stipulations of Yasa or Sharia. He then left for Kashmir. Guru Sahib was passed over to Murtza Khan to be 'tortured to death'. Chandu Shah, as the local official, was given charge of Guru Sahib. The regimen of torture was unleashed in his own house, Lal Haveli.

For five whole days extreme atrocities were committed. Guru ji was made to sit on the hot plate, very hot burning sand was poured on his head, placed in a cauldron of hot water. The whole of Guru ji's body suffered extensive burns and boils.

Day 1 Deprived of food and water, made to sit out on hot summer sand in the month of May.

Day 2 Made to sit in large copper cauldron full of hot water with fire under it. Guru Ji accepted the situation as divine will, with no trace of anger or animosity.

Day 3 Hot sand from fire heated pans poured on Guru Ji's head with large ladles while seating him on the hot plate.

Day 4 Guru Ji was made to sit on a heated iron plate while hot sand was poured on Guru Ji's head. On that day Hazrat Mian Mir, a friend of the Guru, came to visit Guru Ji and on seeing the ghastly scenes with his own eyes, his shock knew no bounds. He could not tolerate the barbarous treatment and asked for Guru ji's permission to destroy Lahore by virtue of his spiritual powers. Guru ji told him not to interfere with the Will of Waheguru and that he must accept His 'bhana', saying in a melodious voice:

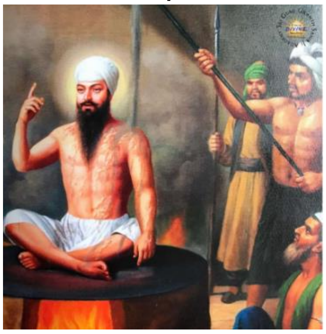

ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਨਾਨਕੁ ਮਾਂਗੈ ॥ *SGSS Ang 394*

Your actions seem so sweet to me. Nanak begs for the treasure of the Naam,

Day 5 Before Guru ji could be sewn in cowhide to prevent any blood from dropping to the ground as per the "Yasa Siyasat" stipulations, Guru Ji expressed a desire to bathe in the river Ravi before the orders were executed. Guru Ji entered the snow-fed cool and soothing waters of river Ravi and did not surface. This happened on the evening of 30th May 1606, creating the first Martyr of the Sikh faith.

It was now just seven months since Jahangir's coronation. There are strong indications that the martyrdom was a test case for the Emperor to prove that he kept his solemn promise to act as the 'defender of Islam'. This stance set the tone for later Mughal rule.

The Sacrifice of Guru Arjan Sahib ji is an unparalleled affirmation of Faith in Parmatma and acceptance of suffering as Divine Will. The threats, coercion and torture failed to achieve their objective; instead Guru Sahib's martyrdom ignited a new life, determination and vigor in the Sikhs, culminating in the creation of the Khalsa – the Saint Soldiers.

Guru Amar Das ji (1479-1552-1574)

Jagtar Singh Thethi

ਭਲੇ ਅਮਰ ਦਾਸ ਗੁਣ ਤੇਰੇ, ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਤੋਹਿ ਬਹਿ ਆਵੈ।

Born at village Bassar Ke, Dist Amritsar, Guru Amar Dass lived there till 1540 and used to trade in fine silks. He had a religious bent of mind. Realising the shortage of water at Basser Ke, he helped in the digging of a well and later got a reservoir constructed there. He believed in going on pilgrimage to holy places; he specially used to go to Hardwar for a holy dip in the river Ganges, which he visited nearly twenty times.

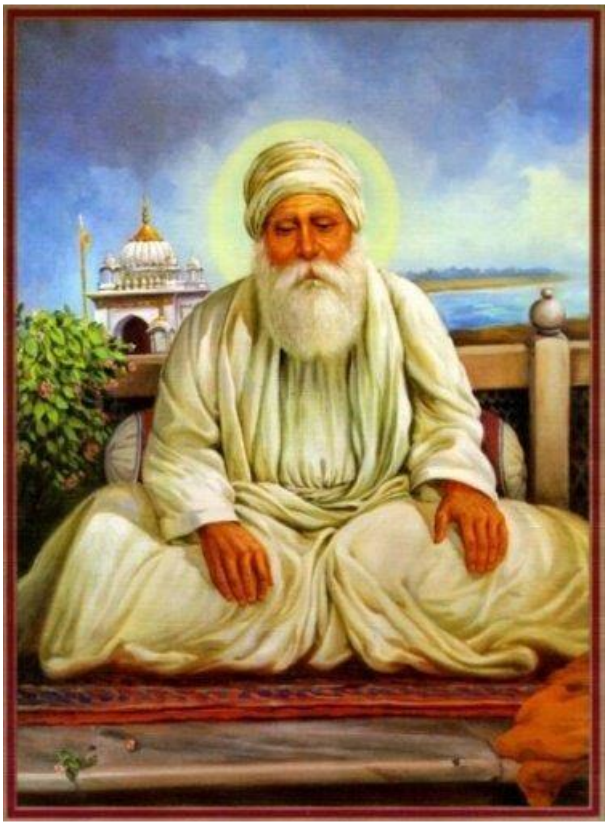

At the ripe age of 61, he went to Khaddoor to see Guru Angad Dev ji, and accepted him as Guru. He stayed at Khaddoor for eleven years.

Early in the morning he would walk to river Beas to fetch water for Guru Angad's bath. At the instance of Guru Angad Dev ji he founded Goindwal on the banks of river Beas. Though he had a busy life there was no relaxation in the service of the Guru. He was so absorbed in the acceptance of the order or Hukam of the Guru that he would not get distracted by anything or any person.

In January 1552, when it was very cold, on one occasion whilst walking back with the pitcher of water, Guru Amar Dass ji slipped and lost his balance; but he kept the pitcher upright and saved the water. An unsympathetic by-stander taunted him. Guru Angad came to know about this incident. Finally, when the time came, he decided to nominate Baba Amar Dass ji as the next Guru, by-passing his own sons, Dattu and Dassoo.

After the Guruship was bestowed upon Baba Amar Dass ji he shifted back to Goindwal where he lived for over 22 years. Dattu ji felt enraged over being devoid of his self asserted right to the gurgaddi. One day, in the presence of the congregation, he hit Guru Amar Dass ji, but Guru ji handled the incident with great humility.

Programmes at Goindwal included all day busy ones – from morning till evening kirtan, langer, gurmat deliberations, gurbani path and sangat sewa.

Contributions as Guru

1. To ensure equality in society Guru Amar Dass ji strictly laid down that any one coming to see him must first have 'langar in the pangat'. They all sat on the ground and none was superior or inferior. Emperor Akbar too had to eat the simple food while sitting on the floor. This step was taken by Guru Sahib to abolish the caste system which was very strong at that time.
2. A baoli or step well, was constructed which had 84 steps in a covered tunnel, leading down to the water in an open well 8 metres across. It also provided clean drinking water to the people of the area. This mammoth task was started on Vaisakhi Day in 1558, and Bhai Paro and Guru Amar Das ji personally supervised it.
3. The institution of Langar was strengthened.
4. Sangat and Pangat brought a lot of change in the attitude of normal people. They realised that this was a welcome change from the existing rigid and traditional system and that it was based on truth, as Guru ji differentiated between good and evil and impressed upon the people to discard evil and work for human welfare.
5. He was opposed to women's face covering and also condemned the barbarous custom of satti or wife's sacrifice on the death of her husband.

The new process however was not acceptable to some people, owing to personal reasons. So staunch Hindus of Goindwal complained against Guru ji to the Nawab of Lahore through the son of Gonda Marwaha, the original owner of the land. The Governor of Lahore, Khwaja Khan, personally visited Goindwal for verification. When he saw that it was all a saintly atmosphere full of mutual love and understanding and all the people were God-fearing, he dismissed the complaint. The mischief makers did not stop there. They sent Gonda's son with another person to Delhi to complain to Akbar in person. However, Akbar was aware that these complaints were verified by the governor of Lahore and nothing substantial had been found. Akbar, too, rejected their claim.

They then presented a petition in writing of which the main arguments were:

1. Akbar being the protector of all religions, should protect Hinduism because this new faith was a danger to the Hindu religion as Guru Amar Dass was making unnecessary changes to Hinduism and posing a threat to its existence.
2. Hinduism has separate prayers for morning, midday and evenings, and there is no gayatry path.
3. Guru Amar Dass has abandoned Sanskrit, the language of the Vedas and Shastras.
4. Hindu traditions like Saradh, Kiria Karam and Moorty Puja are all ignored and condemned.

5. The main allegation was that **“ਚਾਰ ਵਰਿ ਕੋ ਇੱਕ ਮਤ ਕਿਾ।“**

6. Akbar sent for Guru Amar Dass to Delhi.

Due to health reasons and inability to travel, Guru Sahib sent Bhai Jetha (later Guru Ram Dass) in his stead. Bhai Jetha replied properly and convincingly to all allegations. He explained that the Sikh faith is not against any religion or person. The basic facts, Bhai Jetha said, are that:

1. We believe in One God of all people and not three gods as the Hindus do.
2. We believe in praying at all times and are not constrained to three times.
3. Sanskrit is not understood by everybody. Our Bani is in common man’s language, hence accessible by all and easily understood.
4. We do not believe in pilgrimages because they are considered holy simply because someone prayed there for a long time. We inspire everyone to pray freely at any place as and when possible.
5. Lastly as per Guru Nanak, ‘caste’ should be determined according to the deeds of the individual and not by his birth. We firmly believe in one God, present everywhere, neither born nor ever dies, creator, maintainer of His creation and destroyer.

Akbar was pleased to hear all and desired to pay a visit to Guru Sahib. He is said to have uttered these words:

ਵਹਿ ਮੌਲਾ ਕੀ ਜਾਤ ਹੈ,
ਭੇਧ ਭਰਮਕਛ ਨਾਂਹ ਜੇ ਕੋਈ ਰੀਸ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰੇ,
ਤਾਂ ਪਰ ਵਡਾ ਗੁਨਾਂਹ।

Later in 1565 Akbar visited Goindwal, saw everything for himself and had langar there as well. He was pleased and offered a jagir which was politely declined on the plea that langar should depend on honest earnings of sangat and not on one person.

In 1572 Guru Amar Dass ji asked to start planning and building the city of Amritsar. Finally on the 1st September 1574, Guru Amar Dass ji breathed his last at Goindwal Sahib. Before his demise he had passed over the Guruship to his son-in-law, Bhai Jetha ji, who became Guru Ram Dass, which turned out to be the perfect choice out of all his clan.

ਸੰਨ ੧੭੧੬ ਈ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਫਰਖਸੀਅਰ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਾਹ ਰੰਗੀਲਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤਖਤ ਤੇ ਬੈਠਾ ਜਿਸ ਦੀ ਐਸ਼ਪ੍ਰਸਤੀ ਕਾਰਨ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਸਿਖਾਂ ਉਤੇ ਸਖਤੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਮੁਹੰਮਦ ਸਮੱਦ ਖਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਪੁਤਰ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁਤਰ ਯਹੀਆ ਖਾਂ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿਖਾਂ ਉਪਰ ਅੱਤ ਦੀ ਸਖਤੀ ਹੋਈ। ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਿ੍ਫਤਾਰ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਜਾਂ ਕੇਸ ਕੱਟ ਕੇ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਦਿਲਖਿਚਵੇਂ ਇਨਾਮ ਰਖੇ ਗਏ। ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਪਿਠਊਆਂ ਤੇ ਚੌਧਰੀਆਂ ਨੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਤੇ ਮੁਖਬਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਪਦਵੀਆਂ ਤੇ ਜਗੀਰਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ।

ਅਣਖੀਲੇ ਸਿੰਘ ਜੰਗਲਾਂ, ਪਹਾੜਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜਪੁਤਾਨੇ ਵਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਪੱਤਾ ਪੱਤਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹੋ ਗਿਆਥਾਂ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਨਖਾਸ ਚੌਕ ਲਿਜਾ ਕੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਾਂ, ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਕੀਕਤ ਰਾਏ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈਆਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰੀ ਗਏ ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਹਕੂਮਤ ਤੇ ਹੱਲੇ ਬੋਲਦੇ ਰਹੇ। ਆਖਰ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵਾਬੀ ਦਾ ਖਤਾਬ ਤੇ ਜਗੀਰ ਦਾ ਪਟਾ ਭੇਜ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਸੁਲਹਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਪਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਠੁਕ੍ਰਾ ਦਿਤੀ। ਅੰਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਤੇ ਨਵਾਬੀ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਰਨਾ ਦੱਲ ਤੇ ਬੁਢਾ ਦੱਲ ਜਥਿਆਂ ਵਿਚ ਸੰਘਟਤ ਕਰਕੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕਮਰਕਸਾ ਕੀਤਾ।

੧੭੩੭ ਵਿਚ ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਦਿਲੀ ਵਿਚ ਕਤਲਿਆਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਤੇ ਹੀਰੇ ਜਵ੍ਹਾਰਾਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੇ ਤਖਤੇਤਾਊਸ ਆਦਿ ਧੰਨ ਪਦਾਰਥ ਜੋ ੨੦ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਾਥੀਆਂ, ਘੋੜਿਆਂ ਤੇ ਖਚਰਾਂ ਆਦਿ ਤੇ ਲੱਦਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਪਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜੁਆਨ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਕੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਦਲਾਂ ਨੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਧੰਨ ਮਾਲ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬੰਦੀਵਾਂਨਾਂ ਨੂੰ ਛਡਾਇਆ। ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਜਾ ਕੈ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਭਵਿਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਠੀਆਂ ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਗ ਇਕ ਦਿਨ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਬਣਨਗੇ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭੀ ਚਿੜ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਅਗਲੇ ਕੁਛ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਥੰਮ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ। ਮੱਸੇ ਰੰਗੜ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੁਕੱਾ ਪੀਣਾ, ਨਾਚੀਆਂ ਦੇ ਨਾਚ ਕਰਾਂਉਣੇ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਦੌਰ ਚਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਮੀਰਾਂਕੋਟੀਏ ਤੇ ਭਾਈ ਸੁਖਾਂ ਸਿੰਘ ਮਾੜੀਕੰਬੋ ਨੇ ਰਾਜਪੁਤਾਨੇ ਤੋਂ ਅਚੇਚਾ ਆਣ ਕੇ ਸੋਧਿਆ। ਭਾਈ ਬੋਤਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਗਰਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੂਰ ਦੀ ਸਰਾਂ ਪਾਸ ਮਸੂਲ ਅਗਰਾਹੁਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੱਾ। ਜ਼ਕਰੀਏ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਾਹੀਆ ਖਾਂ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬਾ ਬਣਿਆ। ਬੇਦੋਸੇ ਭਾਈ ਸ਼ਹਬੇਗ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਨ ਬੇਟੇ ਸ਼ਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚਰਖੜੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਗਸ਼ਤੀ ਦਸਤੇ ਭੇਜੈ ਗਏ। ਏਮਨਾਬਾਦ ਦੇ ਫੋਜਦਾਰ ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਨਬਾਹੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਾਥੀ ਉਪਰ ਚੱੜ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਗੁਸੇ ਨਾਲ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਕਸਮ ਖਾਦੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਖੁਰਾ ਖੋਜ ਮਿਟਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਲਖਪਤ ਰਾਏ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਅਰੰਭ ੧੩ ਮਾਰਚ ੧੭੪੬ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਬੇਦੋਸੇ ਕਿਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਤੇ ਗ੍ਰੰਥ ਲਭ ਕੇ ਅਗਨ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਧਰਮਸਾਲ਼ਾਂ ਢੁਹਾ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਵਿਤਰ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰੋਵਰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਪੂਰ ਕੇ ਉਥੇ ਖੇਤੀ ਬਜਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਰੋਕਤ ।ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਭਾਰੀ ਫੋਜ, ਲੜਾਈ ਦਾ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਤੋਪਖਾਨਾ ਲੈ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਮਗਰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਜਿਥੇ ਭੀ ਕੋਈ ਸਿਖ ਦਿਸਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਕੜ

ਕੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਮੁਖਬਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜਾ ਕੇ ਇਨਾਮ ਪਾਉਂਦੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ੪੦-੫੦ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕ੍ਰੀਬ ਸੀ। ਲਾਹੌਰ ਨੇੜੇ ਖਤਰਾ ਜਾਣ ਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ, ਬਸੌਲੀ ਤੇ ਕਠੂਏ ਵਲ ਮੂੰਹ ਕੀਤਾ। ਗੁਰਮਤਾ ਕਰਕੇ ਸਿੰਘ ਕਾਹਨੂਵਾਨ ਦੇ ਛੰਭ ਵਿਚ ਇਕਤਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹਨੇਰੀ ਨੂੰ ਡੱਕਣ ਲਈ ਡੱਟ ਗਏ।

ਮੁਲਖਈਆ ਜਿਓਂ ਹੀ ਝਲਾਂ ਵਿਚ ਵੜਿਆ ਅਗੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਭੇਤੀ ਸਨ ਪਰ ਮੁਗਲ ਅੰਦਰ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਲਖਪਤ ਨੇ ਤੋਪਾਂ ਚਲਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਤੇ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਅਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਈ। ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਘੇਰਾ ਪਏ ਨੂੰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ਸਤਰ ਬਸਤਰ ਜੁਆਬ ਦੇ ਗਏ। ਰਾਸ਼ਣ ਪਾਣੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਸੋ ਇਹ ਲੜਦੇ ਭਿੜਦੇ ਬਸੌਲੀ ਵਲ ਨੂੰ ਨਿਕਲੇ।ਪਰ ਪਹਾੜੀਆਂ ਨੇ ਅਗੋਂ ਗੋਲੀ ਦਾਗਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਸਿੰਘ ਕੁੜਿਕੀ ਵਿਚ ਫੱਸ ਗਏ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਬਸੌਲੀ, ਅਗੇ ਪਹਾੜੀਏ, ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਪੂਰੇ ਵੇਗ ਵਿਚ ਬਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਲਖੂ ਦਾ ਲਸ਼ਕਰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਤੋਂ ਭੁਖ ਤੇ ਜੇਠ ਦੀ ਧੁੱਪ ਵਿਆਕਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਅੰਤ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਹਥੋ ਹਥੀ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਦਾ ਫੇਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸਿੰਘ ਤਲਵਾਰਾਂ ਸੂਤ ਕੇ ਵੈਰੀ ਉਤੇ ਟੁਟ ਕੇ ਪੈ ਗਏ।ਉਹ ਕੱਟਾ ਵੱਢੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਨੱਕ ਵਿਚ ਦੰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੰਘ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੱਥਰ ਵਿਛਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪਾਰ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਜਸਪਤ ਦਾ ਬੇਟਾ ਤੇ ਲਖੂ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਹਰਭਜ ਰਾਏ, ਬਿਜੇ ਖਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਨਾਹਰ ਖਾਂ ਅਤੇ ਅਸਗਰ ਖਾਂ ਆਦਿ ਜਰਨੈਲ ਜੰਗ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਸਿੰਘ ਭੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਘੋਰ ਸੰਗਰਾਮ ਕਠਨ ਘਾਲਣਾ ਤੇ ਬੇਅੰਤ ਮਸੀਬਤਾਂ ਝਲਦੇ ਕੁਝ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗੜੇ, ਮੰਡੀ, ਕੁੱਲੂ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵਲ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਕੁਝ ਝਲੋ ਝੱਲ ਲਾਹੌਰ ਵਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਤਿੱਨ ਕੁ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਪੁਰ ਦੇ ਪੱਤਣ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪਿਛੋਂ ਲਖਪਤ ਭੀ ਫੋਜ ਲੈ ਕੇ ਅਪੜ ਗਿਆ। ਫੋਜ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਭਿੜਦੇ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਬਿਪਤਾ ਖੜੀ ਹੋ ਗਈ। ਅਗੇ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਮੀਲ ਲੰਮੀ ਬਰੇਤੀ ਸੀ। ਜੋ ਜੇਠ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਧੁਪ ਨਾਲ ਭਠੀ ਵਾਂਗ ਤੱਪ ਰਹੀ ਸੀ। ਬੇਘਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਤਨ ਤੇ ਨਾ ਚੰਗੇ ਕਪੜੇ ਤੇ ਨਾ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਜੋੜੇ। ਸਰੀਰ ਜ਼ਖਮੀ, ਹਾਲੋਂ ਬੇ ਹਾਲ ਹੋਏ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੰਨ ਦੇ ਕਪੜੇ ਪਾੜ ਪਾੜ ਕੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਹਨੇ ਤੇ ਭਠ ਵਾਂਗ ਤਪਦੀ ਬ੍ਰੇਤੀ ਪਾਰ ਕੀਤੀ। ਭੁੱਖੇ ਪਿਆਸੇ ਤੇ ਉਪਰੋਂ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਗੋਲਿਆਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਜਥੇ ਵਿਚੋਂ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਿੰਘ ਹੀ ਦੁਆਬੇ, ਮਾਲਵੇ ਜਾ ਕੇ ਘੜੀ ਪਲ ਚੈਨ ਲੈ ਸਕੇ। ਮਈ ੧੭੪੬ ਦੇ ਛੋਟੇ ਘਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਸਾਕੇ ਸਮੇਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਇਆ ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਇਤਨਾ ਵਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਭੀ ਹੱਲੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ੩੦੦੦ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਲਾਹੌਰ ਲਿਜਾਏ ਗਏ। ਜਿਥੇ ਨਖਾਸ ਚੌਂਕ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਕੇ ਟੋਏ ਵਿਚ ਦਬਿਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਥਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਸ਼ਹੀਦਗੰਜ ਪਿਆ। ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸ ਪੁਰ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਕਾਹਨੂਵਾਨ ਵਿਖੇ ਛੋਟੇ ਘਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ। (ਤਸਵੀਰ ਉਪਰ ਵੇਖੋ)।

ਧੰਨ ਹਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਅਤੇ ਧੰਨ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਘਾਲ ਕਮਾਈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਅਜ ਅਸੀਂ ਅਜ਼ਾਦ ਨਾਗਰਕ ਹੋਣ ਦਾ ਗੌਰਵ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

Photo: Chhota Ghallughara Martyrs Memorial in Kahnuwan Chhamb, Gurdaspur district. Spread over the 10 acre campus, it has a 100 feet tall minar (tower, visible at back). The inauguration took place in November 2011. Long due recognition!

Nishan Sahib Renewal

Pritpal Singh Jagdev

The Nishan Sahib *Pharera* - our symbolic expression of presence and authority - and the pole cover was changed this year on the customary Vaisakhi Day, 14 April, the birthday of the Khalsa. The steel pole was lowered, the old cloth cover removed and the the pole was washed clean, dried and wrapped in the new cloth. Finally, the flag pole was ceremoniously hoisted back to its height of glory. It can be seen from afar, signalling the presence of our Gurdwara, a visible invitation for sangat to come in and be served.

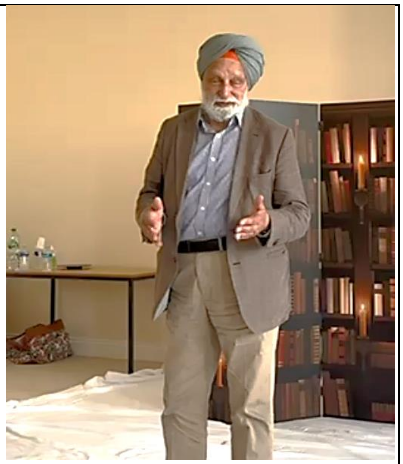

ਹਿੰਦੀ ਸਾਡੀ ਮਾਸੀ ਲੱਗਦੀ,
ਮਾਂ ਲੱਗੇ ਪੰਜਾਬੀ।
ਉਰਦੂ ਸਾਡਾ ਭਾਈ ਲੱਗਦਾ,
ਅੰਗਰੇਜੀ ਸਾਡੀ ਭਾਬੀ।
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾਂ ਗੂੜ੍ਹਾਂ,
ਮਿੱਠੜ੍ਹਾਂ ਬੇਹਿਸਾਬੀ।
ਵਤਨ ਮੇਰੇ ਦੀ ਰਾਣੀ ਬੋਲੀ,
ਵੱਖਰੇ ਠਾਠ ਨਵਾਬੀ।

ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਰੂਹ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ,
ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਿਤਾਬੀ।
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਜਿਸਨੇ ਮਾਣ ਨਾ
ਦਿੱਤਾ, ਕਾਹਦਾ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ।
ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਮਾਣ ਆਪਣਾ,
ਸੌ ਜਿੰਦਿਆਂ ਦੀ ਚਾਬੀ।
ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਮਾਰੋ ਮੱਲ੍ਹਾਂ,
ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਣ ਖਿਤਾਬੀ।

SHABAD ਸ਼ਬਦ

Bal Bir Kaur Rehal

ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ॥

Those who understand the Word of the Guru's Shabad are very rare. ***(SGGS Ang 120)***

Only rare seekers comprehend the GURU'S Shabad, the 'Word'. When we get the divine blessing from the shabad then we become Gurmukhs. In this Gurbani verse Guru Sahib is describing the highest blessing that is earned by them:

Ang 149 **ਸਤਿਗੁਰੁ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਤ ਸਚਿ ਸਮਾਈਐ ॥**

When the True Guru is merciful, you shall be absorbed in the True Lord.

This Gurbani verse was the concluding verse of the topic Guru-Satguru article. Answer to the question: Why do we need Guru-Satguru in our lives in order to develop Spiritual Awareness?

The Satguru actually is the Shabad 'word' in Guru Granth Sahib ji that unites us to Waheguru ji when we read Gurbani with full concentration and during Naam Jap in Satsang. This happens only with Guru-Satguru's Kirpa, 'Guru's Will' or Divine Blessing, but the seeker Gurmukhs have to earn this status.

In this World we live with intelligence based on our inherited mind power. First, we feel excitement in our mind then it becomes thought. When we want to express our thought then we do this with words, letters and speech or we write it down. This means that the excitement is the real substance and our speech and shabads 'words' are the medium or means to show them. This activity is the way we operate in this materialistic World of form, in Panjabi ਤ੍ਰੈ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਖੇਲ, ie., birth, life and death.

Above this is the play in the Spiritual Realm. Parmatma is in 'spiritual light' form (ਜੋਤ ਸਰੂਪ) that activates first through excitement in the thought process, then through the shabad or Naam. Only the blessed Gurmukhs 'seekers' come to know this spiritual realm play by earning the spiritual status through Naam Simran and by reading Gurbani with comprehension. They live spiritual lives.

In the darkness of materialistic life sometimes when the spiritual light (ਆਤਮਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼) shines, reflects on our intoxicated insane mind we can get the glimpse of the divine experience, with Waheguru's blessings. According to Gurbani the spiritual light reflection divine experience is Shabad's earning, searching, recognising, reflecting, noticing, understanding, acquiring and gaining.

Gurbani Verses explain this further what happens when you acquire the spiritual light reflection experience.

Ang 328 **ਚੀਨਤ ਚੀਤੁ ਨਿਰੰਜਨ ਲਾਇਆ ॥** *Through conscious meditation, I linked my consciousness with the Immaculate Lord.*

ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਤੌ ਅਨਭਉ ਪਾਇਆ ॥ *Says Kabeer, then I obtained the Fearless Lord.*

Ang 333 ਉਨਮਨਿ ਮਨੂਆ ਸੁੰਨਿ ਸਮਾਨਾ ਦੁਬਿਧਾ ਦੁਰਮਤਿ ਭਾਗੀ ॥ *The disturbed mind has been absorbed in the Lord; duality and evil-mindedness have run away.*
ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਅਨਭਉ ਇਕੁ ਦੇਖਿਆ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ॥ *Says Kabeer, I have seen the One Lord, the Fearless One; I am attuned to the Name of the Lord.*

Ang 343 ਜੀਵਤ ਪਾਵਹੁ ਮੋਖ ਦੁਆਰ ॥ *You shall attain the Gate of Liberation while yet alive.* ਅਨਭਉ ਸਬਦੁ ਤਤੁ ਨਿਜੁ ਸਾਰ ॥ *You shall come to know the Shabad, the Word of the Fearless Lord, and the essence of your own inner being.*
Ang 973 ਪੜੀਐ ਗੁਨੀਐ ਨਾਮੁ ਸਭੁ ਸੁਨੀਐ ਅਨਭਉ ਭਾਉ ਨ ਦਰਸੈ ॥ *They read and reflect upon all the Names of God; they listen, but they do not see the Lord, the embodiment of love and intuition.* ਲੋਹਾ ਕੰਚਨੁ ਹਿਰਨ ਹੋਇ ਕੈਸੇ ਜਉ ਪਾਰਸਹਿ ਨ ਪਰਸੈ ॥ *How can iron be transformed into gold, unless it touches the Philosopher's Stone?*
Ang 1002 ਬਾਹਰਿ ਢੂਢਨ ਤੇ ਛੂਟਿ ਪਰੇ ਗੁਰਿ ਘਰ ਹੀ ਮਾਹਿ ਦਿਖਾਇਆ ਥਾ ॥ *I have quit searching outside; the Guru has shown me that God is within the home of my own heart.*
ਅਨਭਉ ਅਚਰਜ ਰੂਪੁ ਪ੍ਰਭ ਪੇਖਿਆ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਛੋਡਿ ਨ ਕਤਹੂ ਜਾਇਆ ਥਾ ॥ *I have seen God, fearless, of wondrous beauty; my mind shall never leave Him to go anywhere else.*

Gurbani has been recited from the intuitive light, divine reflection by our Gurus. This is why it is beyond our wordly mind's understanding, search and reach. This is the reason why we are unaware and unable to cherish the deeper and hidden meaning of the shabads 'words'. We are happy and fulfilled just by reading Gurbani with our personal interpretation and understanding without getting the true divine messages hidden in the Shabads.

In Gurbani there is mention of Shabad and Naam many times but we are listening, understanding and comprehending these Gurbani Shabads 'words' only as dialogue in conversation, Due to this there often remain many doubts in the minds of readers about the true divine spiritual messages and meaning of the Shabads.

In Gurbani this is the affirmation of the above in these verses:
Ang 39 ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨੈ ਕਥਨੀ ਬਦਨੀ ਕਰੇ ਬਿਖਿਆ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨੁ ॥ *They do not contemplate the Shabad; engrossed in corruption, they utter only empty words.*
Ang 113 ਸਬਦੁ ਸੁਝੈ ਤਾ ਮਨ ਸਿਉ ਲੂਝੈ ਮਨਸਾ ਮਾਰਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ॥ *On understanding the Shabad, he wrestles with his own mind; subduing his desires, he merges with the Lord.*
Ang 120 ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ॥ *Those who understand the Word of the Guru's Shabad are very rare.* ਆਪੁ ਮਾਰੇ ਤਾ ਤ੍ਰਿਭਵਣੁ ਸੂਝੈ ॥ *Those who subdue their egotism, come to know the three worlds.*
Ang 128 ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਪੜਹਿ ਹਰਿ ਤਤੁ ਨ ਜਾਣਹਿ ॥ *They read about the three qualities, but they do not know the essential reality of the Lord.*

ਮੂਲਹੁ ਭੁਲੇ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਨ ਪਛਾਣਹਿ ॥ *They forget the Primal Lord, the Source of all, and they do not recognize the Word of the Guru's Shabad.*

Ang 313 ਮਾਇਆਧਾਰੀ ਅਤਿ ਅੰਨਾ ਬੋਲਾ ॥ *One who is attached to Maya is totally blind and deaf.* ਸਬਦੁ ਨ ਸੁਣਈ ਬਹੁ ਰੋਲ ਘਚੋਲਾ ॥ *He does not listen to the Word of the Shabad; he makes a great uproar and tumult.*

Ang 380 ਉਪਦੇਸੁ ਕਰੈ ਆਪਿ ਨ ਕਮਾਵੈ ਤਤੁ ਸਬਦੁ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥ *He teaches, but does not practice what he preaches; he does not realize the essential reality of the Word of the Shabad.*

Ang 434 ਏਕੁ ਸਬਦੁ ਤੂੰ ਚੀਨਹਿ ਨਾਹੀ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੂਨੀ ਆਵਹਿਗਾ ॥ *You have not remembered the One Word of the Shabad, and so you shall have to enter the womb over and over again.*

Ang 601 ਸਬਦੁ ਨ ਜਾਣਹਿ ਸੇ ਅੰਨੇ ਬੋਲੇ ਸੇ ਕਿਤੁ ਆਏ ਸੰਸਾਰਾ ॥ *Those who do not know the Shabad are blind and deaf; why did they even bother to come into the world?*

Ang 938 ਮੂਰਖੁ ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨਈ ਸੂਝ ਬੂਝ ਨਹ ਕਾਇ ॥ *The fool does not think of the Word of the Shabad. He has no understanding, no comprehension.*

Ang 1126 ਜਬ ਲਗੁ ਸਬਦ ਭੇਦੁ ਨਹੀ ਆਇਆ ਤਬ ਲਗੁ ਕਾਲੁ ਸੰਤਾਏ ॥ *As long as the mortal does not come to understand the mystery of the Shabad, the Word of God, he shall continue to be tormented by death.*

Ang 1275 ਪਲ ਪੰਕਜ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਛਡਾਏ ਜੇ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਸਿਞਾਪੈ ॥ *In the twinkling of an eye, the Naam saves him, if he realizes the Word of the Guru's Shabad.*

In Gurbani verses the SHABAD word has many adjectives before it, such as:

ਗੁਰ ਸਬਦੁ	ਖੇਵਟ ਸਬਦੁ	ਰਤਨ ਸਬਦੁ	ਨੀਸਾਣ ਸਬਦੁ
ਸਚ ਸਬਦੁ	ਨਿਰਭਉ ਸਬਦੁ	ਭਤਾਰ ਸਬਦੁ	ਅੰਕਸ ਸਬਦੁ
ਅਨਹਦ ਸਬਦੁ	ਸਾਹਿਬ ਸਬਦੁ	ਸੀਤਲ ਸਬਦੁ	ਅਬਿਨਾਸੀ ਸਬਦੁ
ਏਕ ਸਬਦੁ	ਅਲੱਖ ਸਬਦੁ	ਅਪਾਰ ਸਬਦੁ	ਮੀਠਾ ਸਬਦੁ
ਤਤ ਸਬਦੁ	ਕਰਾਰਾ ਸਬਦੁ	ਦਾਤਾ ਸਬਦੁ	ਮਹਾਰਸ ਸਬਦੁ
ਪੂਰਾ ਸਬਦੁ	ਲੰਗਰ ਸਬਦੁ	ਬੋਹਿਤ ਸਬਦੁ	ਅਉਖਦ ਸਬਦੁ

and many more.

We must contemplate, listen deeply, recognise, earn, search and reflect on the divine intuitive meaning of SHABAD word. In doing so we can be blessed with Satguru’s Kirpa and get to know and understand intuitively the hidden meaning of the Shabad with divinity.

In the next part of this Shabad article we will further examine the Vichaar process and explore how to enjoy the divine messages in the Gurbani SHABADS.

Waheguru Mehar Karan

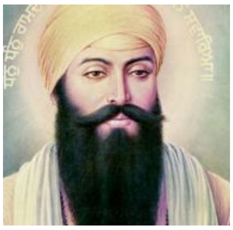

In Sri Guru Granth Sahib ji the Vaar has been used in praise of Parmatma and aspects of human devotion. This third Vaar in the SGGS, starts on Ang 300, has Pauris of Guru Ram Das ji. Guru Arjan Sahib has added Pauri 27. This month we read **the teachings and key messages of the 5 Pauris 23 - 27.**

ਗਉੜੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ 4 ਵਾਰ ਦਾ ਭਾਵ, ਪਉੜੀ-ਵਾਰ:

23. ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਮਨੁੱਖ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫ਼ਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਦਿੱਸ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮਿਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

As a being follows the path shown by the Guru and praises Parmatma, he sees the glory of Parmatma directly in His Creation around him, in which he is immersed. The result of this is that the being's yearning is satisfied.

24. ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਮਾਇਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਚਿੰਤਾ ਆਦਿਕ ਦੇ ਫੁਰਨੇ ਉਠਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਪੈ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਥਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਚੋਜ ਦਿੱਸਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮਾਇਆ ਦਾ ਕੋਈ ਅਡੰਬਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਲੋਂ ਥਿੜਕਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

Within all living beings, due to the influence of Maya, 'fountains' or feelings of anxiety or expectations continue to arise. But those who submit to the Guru and meditate see Parmatma's play and deeds everywhere, so no pomp or grandeur of Maya can shake them from Prabhu's remembrance.

25. ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਗੁਰੂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਗਹੁ ਨਾਲ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਵਿਕਾਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਖਿੜ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਸਤਾ ਨਿਰਾਲਾ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਭਿੱਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

That being who listens to the Guru's teaching with deep concentration and lives in accordance with the path shown by the Guru, his sins and vices fade way and his face blooms. This path may seem dull, but it is true that only by listening intently to the teachings of the Satguru, the heart and mind can absorb the love of Parmatma.

26. ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਪਤੀਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਆਉਣ ਦਾ ਸੁਆਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਚ ਤੇ ਕੂੜ ਦਾ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕੂੜ ਦੇ ਵਣਜਾਰੇ ਕੂੜ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਪਾਸ ਹੀ ਜਾਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।
But the company of those whose minds are immersed in maya is not pleasant, because truth and untruths cannot be reconciled; the merchants of falsehoods prefer to go to the traders of untruths.

27. M: 5 ਚੋਰ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮਝ ਕੇ ਕਿ ਹੁਣ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਸੰਨ੍ਹਾਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰਾਈਆਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵੱਲ ਵਿਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਤੱਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਹ ਵਿਕਾਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲੁਕ ਸਕਦੇ। ਆਖ਼ਰ ਉਸ ਦੇ ਬੱਧੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਰੀ ਬੰਦੇ ਦੁੱਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪਛੁਤਾਂਦੇ ਹਨ।

In the cover of darkness at night thieves go out to steal, break into protected places, look at others' women with evil intent, but they make their own karma and these vices of theirs cannot be hidden from Datta. In the end, as per his laws, perverted people suffer and repent.

ooOOOoo

GURDWARA EDUCATION PROGRAMME

Panjabi Regular Classes		
Tuesday	6:30pm – 7:00pm	First Floor Classrooms, New Building
Sunday – 1st Session	9:30am – 11:00am	
Sunday – 2nd Session	11:15am – 12:45pm	
Panjabi GCSE		
Sunday	11:00am – 1:00pm	First Floor Classrooms, New Building
Panjabi 'A' Level		
Sunday	9:00am-11:00am	Library - New Building
Panjabi for Adults		
Saturday	9:00am – 10:30am	First Floor Classrooms, New Building
English for Adults (ESOL)		
Tuesday	10:00am – 12:10pm	First Floor Classrooms, New Building
Wednesday	10:00am – 12:10pm	
Religious Education for the Young (4 - 6 year olds)		
Sunday	1:00pm – 2:00pm	First Floor Classrooms, New Building
Computer Training		
Tuesday, Wednesday, Thursday	10:00am – 2:00pm	Library, New Building

Gurdwara Sri Guru Singh Sabha Hounslow

SURGERY

Physiothearphy & Occupational Theraphy

Every Sunday 11:00am-1:00pm

Physiotherapy

- Pain management
- Muscle weakness
- Joint movements
- Strengthening Exercises
- Wailking Aids assessment
- Back problems – support & advice

Occupational Therapy

Support & advice

- Supporting children with disabilities
  Parenting advice
- Mental Health
- Increasing independence in Washing, Dressing, Cooking post stroke/injury/surgery
- Upper body movements & Hand functions

For further information & bookings, contact

Charan 07400 432 744

therapysewa@gmail.com

Youth Kirtan Darbaar

EVERY FRIDAY

6:30pm - 8:00pm

Gurudwara Sri Guru Singh Sabha
Alice Way, Hounslow TW3 3UA

@hounslowkirtandarbar

Scan The QR Code & Follow Our Instagram For More Updates

Chips & Beans Served For Langar

Please Attend With Family And Friends

Gurdwara Sri Guru Singh Sabha Hounslow

SURGERY

Immigration Advice Surgery

Every Tuesday 11:00am-1:00pm

Immigration Advice Centre

UK Visas and Immigration

For further information & bookings, contact

Gurdwara Office

Gurdwara Sri Guru Singh Sabha, Hounslow

Dastaar Tying Classes

Every Sunday

12-2pm

@

Sri Guru Singh Sabha Hounslow

Alice Way, Hounslow TW3 3UD

For info, contact:

Jasminder Singh 07771 580865 / Inderpal Singh 07595 931644

CTA ChardikalaTurban ACADEMY

Email: info@turbanacademy.com

www.turbanacademy.com

Follow us on

Local Councillors' Surgery

Every 3rd Sunday, 10 - 11am

Cllr Afzaal Kiani

Cllr Samia Chaudhary

Cllr Farhaan Rehman

London Borough of Hounslow

Hounslow Heath Ward

SIKH ASSISTED MARRIAGES

Participants must be registered on our matrimonial database to benefit from this service. Application forms for this service are available from the Gurdwara or can be downloaded from **www.sgss.org/matrimonial** The completed application form and a passport size photograph, with a non-refundable registration fee of £50 can be paid by Cheque or Bank transfer. Please use the reference 'Matrimonial/Surname'. **Card** payments can be made in person at the Gurdwara.

Cheque: Payable to account 'Sri Guru Singh Sabha Hounslow' and posted/delivered to The Matrimonial Service, Gurdwara Sri Guru Singh Sabha, Alice Way, Hounslow, TW3 3UD
Bank Transfer: Account Name 'Sri Guru Singh Sabha Hounslow',
Sort Code 20 96 55 and Account No. 00859095.

Enquiries: In person or by telephone **(020 8814 6701)**: Monday – Sunday **10:00am – 1:00pm**

Email: matrimonial@sgss.org

All information will be strictly confidential and sincere efforts will be made to introduce interested parties. The management of the Gurdwara will not be responsible morally, legally, or otherwise, for any alleged act of negligence, omission, or commission by either of the parties concerned, nor will it be liable to any legal action.

The current list of our matrimonial partners appears below.

MALES

Ref	Birth Date	Academic Qualification	Current Job	Height
3167	31-Oct-92	Economics Degree	Finance Business Partner	5' 08"
3168	29-Oct-97	BSc Computer Science	Self- Employed	6' 00"
3169	16-May-85	BA Hons	Data Analyst	5' 08"
3170	16-Apr-84	BA Graphic Design	Civil Servant	5' 10"
3171	27-Nov-87	BSC Maths with Economics	Senior Payment & Pensions Manager	6' 02"
3172	17-Feb-86	BSc Geographical Info Systems	Fleet Service Clerk	5' 11"
3173	04-Jan-92	MSc Economics	Technical Product Consultant	6' 00"
3174	25-Nov-93	BSc Computer Science	Senior Software Engineer	6' 03"
3175	16-Feb-93	BSC Civil Engineering	Senior Technical Coordinator	5' 06"
3176	09-Mar-92	GCSE	Business Owner	5' 11"
3177	15-Aug-89	GCSE	Business Owner	6' 04"
3178	18-Nov-81	Diploma Information Tech and Business	Healthcare Consultant	5' 08"

3179	14-Apr-84	BA Econ and CIMA	Financial Controller	5' 09"
3180	08-Apr-94	BA Geography	Law Enforcement	5' 05"
3181	15-Dec-94	BSc Hons Quantity Surveying	Senior Cost Manager	6' 00"
3182	30-Sep-89	BA Business Marketing	Digital Marketing	5' 11"
3183	01-Mar-97	MBChB	Medical Doctor	5' 10"
3185	09-Mar-91	Gas Engineer	Gas Engineer	5' 07"
3186	03-Dec-94	BA Econ & Politics MSC Real Estate	Corporate Investments	5' 11"
3187	02-Jan-80	BA Hospitality Management	Business Owner	6' 04"
3188	03-Jan-94	Masters in Pharmacy	Lead Pharmacist /PCN Manager	5' 09"
3189	28-Apr-93	BSc Hons Computer Science	Lead Front End Engineer	5' 09"
3190	08-Jan-92	BSc Economics ATT, CTA	Corporate Tax Advisor	6' 01"
3191	30-Jul-93	BA Hospitality and Management	Business Owner	5' 09"
3192	19-Apr-92	BSc (Hons) Economics	Private Equity Director - Merchant Banker	5' 10"
3193	10-Mar-92	MBChB MRCS	Hospital Doctor	5' 09"
3194	02-Jun-79	MBChB GP	GP	5' 10"
3195	31-Jul-92	MMBS ChB	Doctor	6' 01"
3196	30-Sep-93	BSC Business & Financial Management	Civil servant	5' 11"
3197	02-Apr-87	MPHARM	Pharmacist	6' 00"
3198	08-Jun-90	Business Admin	Data Analyst	6' 02"
3199	20-Jan-94	BE Electronic & Electronics	System Planning	6' 00"
3200	05-Feb-88	B Marketing AAT	Billing Co-ordinator	6' 00"
3201	09-Nov-91	BSc Economics Chartered Accountant	Economist	6' 02"
3202	08-Jun-88	IT Diploma - Cisco	IT Support	5' 08"
3203	26-May-91	BSc Business Studies	IT Consultant	6' 02"
3204	27-May-98	BSc Civil Engineering	Business Owner	5' 11"
3205	04-Nov-93	BA Graphic Design	Graphic Designer	5' 10"
3206	08-Apr-91	BSc Economics	Risk Consultant	6' 01"
3207	24-Jan-91	Degree Civil Engineering	Senior Quantity Surveyor	6' 00"
3208	25-Apr-85	MSC - Masters in Science in Technology	IT Team Leader	5' 08"
3209	11-Jul-82	BTEC Art & Design	Retail Manager	6' 03"

3210	29-Feb-92	BA Hons	Self employed director	5' 08"
3211	04-Jul-89	Comp Tia- A+Certification	Account Executive	5' 11"
3212	20-May-87	Degree Building Surveying	Senior Associate of FCA	5' 09"
3213	18-Jun-88	Building Surveying	Chartered Surveyor	5' 07"
3214	22-Nov-82	BSc Maths	Business Analysts	6' 01"
3215	08-Nov-88	BSc Accounting	Project Manager	5' 10"
3217	01-Jun-93	MPHARM, MSC	Life Coach/Consultant	6' 00"
3218	15-Feb-95	A Levels	Project Co-ordinator	6' 00"
3219	12-Dec-80	BDS	Dentist	5' 08"
3220	02-Sep-96	MSc Investment Management	Investment Analyst	5' 10"
3221	26-Nov-89	BA	Director, Finance Bank	6' 00"
3222	05-Nov-96	MSc Material Science	Engineer	5' 09"
3223	12-Jan-95	PhD Mchem	Senior Development Chemist	6' 01"
3224	26-Mar-95	BSc conomics	Financial Analyst	5' 07"
3225	05-Sep-90	BSc Financial Economics	Contractor	5' 11"
3226	26-Jun-81	BSc Computer Information Systems	Senior IT Consultant	5' 09"
3227	13-Sep-93	PhD Medical Statistics	Medical Statistician	5' 08"
3228	04-Jan-91	MBBS	Doctor	5' 08"
3229	21-Dec-92	BSc Economics	Portfolio Manager, Hedge Fund	6' 03"
3230	18-May-95	A Levels and Diploma	Commercial Gas Engineer	5' 09"
3231	02-Jun-86	MBBS MRCGP	Doctor GP	5' 10"
3232	28-Jun-86	BEng Hons Electronic Engineering	Software Company Owner	5' 06"
3233	22-Jun-85	PhD	Director at Pharmaceutical	5' 09"
3234	24-Oct-75	Fine Art Degree	Distribution Manager	5' 11"
3235	24-Aug-94	BDS	Dentist	6' 00"
3236	13-Apr-83	BA Hons Buiness Management & Finance	Engineering	5' 11"
3237	11-Dec-90	B.Sc Hons Computer Science	Software Engineer	6' 00"
3238	31-Aug-89	BDS MSc Dental Implant Surgeon	Dentist	6' 04"
3239	18-Aug-87	MSc Sustainability & Management	Senior Partner Sales Manager	6' 02"
3240	04-Dec-95	Bsc Economics ACA Qualified Accountant	Senior Accountant	5' 06"

3241	16-Sep-94	B Eng Civil Engineerig	Principal Structural Engineering	5' 08"
3242	05-Oct-94	HND Management Studies	Administrator	6' 02"
3243	02-Oct-94	Dentist	Dentist	5' 09"
3244	06-May-91	BSc Bussiness Info Systems	Sale Purchasing Manager07985 681353	5' 09"
3245	25-Mar-85	LLB 3rd Year	Customer Service Representative BA	5' 11"
3246	23-Mar-96	MSc Neuro Develop Sciences	NHS Assistant Psychologist	5' 10"
3247	25-Dec-93	GCSE	Export Operator	5' 07"
3248	10-Mar-93	MBBS BSC HONS	GP	6' 04"
3249	06-Jun-87	Sports Science	Concierge Leisure	5' 09"
3250	18-Aug-91	MBChB, MPharm	NHS Doctor	5' 10"
3251	27-May-92	BSc (Hons), PgDip (Qualified Architect	Software Consultant	5' 09"
3252	07-Dec-96	BC Economics	Investment Performance Analyst	6' 00"
3253	05-Jul-89	MSc Financial Maths	Software Consultant	5' 10"
3254	08-Nov-98	BSc Computer Science	Software Engineer	5' 09"
3255	24-Jan-92	Masters	Management Accountant	5' 11"
3256	13-Mar-87	BSc Finance & Accounting	Financial Analyst	6' 00"
3257	29-Dec-87	BSc Banking and Finance	Business & Residential Finance	5' 10"
3258	09-Apr-98	MSc Artificial Intelligence	Machine Learning Engineer	5' 11"
3259	22-Jun-92	BSC Mathematics	Business Owner - Trucking	5' 11"
3260	17-Jun-83	BA (Hons) Architecture	Architectural Assistant	5' 10"
3261	16-Aug-91	BSc Computing and IT	Analyst	5' 08"
3262	08-Aug-96	BDS	Dentist	5' 09"
3263	19-Sep-95	BSC Economics - ACCA	Finance Consultant	5' 07"
3264	26-Mar-92	LLB Hons (Law)	Solicitor	5' 08"
3265	05-Feb-97	Degree	Finance Specialist	5' 08"
3266	21-Jan-84	BDS	Dentist	5' 11"
3267	04-Oct-89	Diploma in Hospitality	Store Manager	5' 11"
3268	25-Jun-98	Bachelors	Senior Data Scientist	5' 08"
3269	23-Oct-96	BSc Finance	Market Risk Analyst	6' 01"
3270	12-Apr-82	MA in MGMT Studies	Business Owner	5' 10"

3271	27-Oct-89	BSc Maths and Management ACCA	Accountant	5' 07"
3272	09-Apr-98	MBBS	Doctor	6' 03"
3273	14-Nov-80	B Eng MBA	Prouct Specialist	5' 05"
3274	01-Nov-98	Business & Accounting Diploma	Online Trading Manager	6' 03"
3275	24-Jan-91	BSc Information Systems	Technical Support Officer	5' 05"
3276	22-Oct-93	BSc Accounting & Finance	Management Accountant	5' 09"
3277	16-May-97	MSC Business & Management	Retail Manager	6' 02"
3278	18-Feb-96	BA LLB	Paralegal	5' 08"
3279	18-Mar-90	Chartered Accountant	Accountant British Gas	5' 08"
3280	11-Apr-89	BSc (Hons) Business Computing	Project Manager	5' 11"

FEMALES

Ref	Birth Date	Academic Qualification	Current Job	Height
9510	25-Apr-00	BA Accounting & Management	Finance Assistant	5' 05"
9511	29-Aug-91	Degree in Psychology	HR Co-ordinator	5' 06"
9512	02-Nov-95	Masters in Dentistry	Dentist	5' 02"
9513	28-May-93	LLM	Solicitor- Ernest & Young	5' 06"
9514	13-May-91	MA Architecture	Urban Designer	5' 09"
9515	06-Jan-95	BA English Honours	Director Own Business	5' 00"
9516	09-Jul-82	BA Business Studies	Civil Service	5' 00"
9517	21-Feb-86	MA MSC PHD	Government Science Lab	5' 05"
9518	28-Sep-97	MSc Information System	IT Support Analyst	5' 04"
9519	27-Sep-97	BSc LLB	Lawyer	5' 04"
9520	21-Jul-93	BA (hons) MSC	Solicitor	5' 04"
9521	19-Oct-94	MA Finance and Accounting	Finance Administration	5' 08"
9523	09-Mar-98	BSc Accounting and Finance	Accountant	5' 08"
9524	08-Dec-84	BSc Pharmaceutical Chemistry	Scientist	5' 05"
9525	06-May-96	MBBS BSC	Doctor	5' 08"
9526	07-Sep-87	BA English Lit & History	Personal Assistant	5' 03"
9527	06-Sep-94	Business Management	Beauty	5' 03"
9528	08-Jan-97	BSc Computer Science	Senior Software Engineer	5' 06"

9529	21-Oct-82	IT BA	Admin Officer	5' 02"
9530	26-May-81	BSc (Hons) , ACA Chartered Accountant	CEO	5' 04"
9531	12-Jun-84	BSc (Hons) , ACCA Chartered Accountant	Senior Financial Analyst	5' 07"
9532	27-Oct-95	M Pharm	Hospital Pharmacist	5' 02"
9533	30-Nov-92	BA Business	HR Advisor	5' 07"
9534	28-Dec-94	PhD	Doctorate Mathematics	5' 06"
9535	17-Nov-93	MSc Law	Solicitor	5' 02"
9536	24-Jan-89	BTec Travel and Tourism	PA/ Civil Servant	5' 05"
9537	21-May-84	CIPD	HR Assistant	5' 06"
9538	12-Feb-87	BSc CIPFA	Accountant	5' 03"
9539	12-Nov-92	BA Literature & Creative writing	Higher Education	5' 03"
9540	17-Feb-88	BA Law	Marine Broker	5' 02"
9541	18-Feb-88	BA Politics and Int Relations	Teacher	5' 05"
9542	04-Jan-95	BA Law - Human Rights and Social Justice	Contracts Manager	5' 01"
9543	05-Jan-88	Optometry	Optometrist	5' 06"
9544	19-Jun-95	Medicine MD Clinical Attachment	Doctor	5' 05"
9545	17-Jul-95	BSc Optom	Optometrists	5' 04"
9546	17-Jun-90	BSc Mathematics	Product Strategist in Asset Management	5' 04"
9547	02-Aug-85	BA Economins and Finance ACA	Chartered Accountant	5' 05"
9548	16-Nov-91	BDS,MSc	Dental Professional	5' 02"
9549	02-Feb-89	BSc MSc (Economics)	Civil Service	5' 10"
9550	22-Jan-87	BSc Nutrition & Dip Pharmaceutical Science	Lead Pharmacy Technician NHS	5' 03"
9551	02-Oct-90	BA Business Management	Business Owner	5' 06"
9552	10-Sep-95	BA Hons	Counsellor	5' 03"
9553	09-Jul-88	Ph.D Physics	University Lecturer	5' 05"
9554	16-Jun-96	MBBS	Hospital Doctor	5' 07"
9555	16-Sep-93	MBCh(Hons) BMEDSc	Doctor	5' 05"
9556	20-Jun-87	MBA International Management	Amazon Web Service	5' 06"
9557	14-May-91	ACA Charted Accountant	Finance Business Partner	5' 05"
9558	16-Apr-81	Degree & Masters CIMA	Accountant	5' 06"
9559	10-Feb-94	BSc Economics	Investment Banking	5' 08"
9560	31-May-86	MSc Economics	Business Owner	5' 04"

9561	15-Oct-01	BA Hons	Tax Accountant	5' 07"
9563	06-Jul-96	BSc Mathematics	Civil Service	5' 06"
9564	23-Jul-94	MBBS, MSC	Jnr Doctor	5' 06"
9565	18-Aug-93	MSc	IT Consultant	5' 05"
9566	19-Nov-95	Degree In Teaching	Primary School Teacher	5' 03"
9567	28-Jun-97	BSc Biochemistry MSc Computer Science	Software Consultant	5' 01"
9568	04-Apr-82	Masters	Local Government Officer	5' 06"
9569	19-Jul-96	BSc Hon	WEB Developer	5' 04"
9570	20-Jan-92	BSC Mathematics and Economics	Product Director	5' 07"
9571	12-Apr-97	MBBS BSc	Doctor	5' 02"
9572	21-Jun-82	BA Business Management	HR Manager	5' 04"
9573	22-Dec-91	Level 4 in Early Years	Deputy Manager in Private Nursery	5' 01"
9574	27-Nov-92	AAT Level 4	Finance Officer	5' 00"
9575	12-Nov-98	Studying for MBBS	Student	5' 03"
9576	27-Jul-99	BSC Finance	Business Analyst	5' 03"
9577	21-Oct-93	CACHE Level 3 Dip. Nursery Nurse	Early Years Educator	5' 00"
9578	30-Apr-94	MSc Business Psychology	Diversity and Inclusion Consultant	5' 00"
9579	05-Jul-92	Chartered Accountant	Senior Manager	5' 00"
9580	12-Sep-86	BA Economics	HR Business Partner	5' 01"
9581	09-Oct-93	ACCA	Senior Finance Manager	5' 07"
9582	30-Apr-94	BSc Business Management	Management Consultant	5' 02"
9584	18-Jan-96	Foundation Degree	Safety Engineer	5' 04"
9585	21-May-95	Masters - Nursing	Nurse	5' 05"
9586	24-Mar-95	BSC	School Finance Officer	5' 02"
9587	25-Mar-93	PHD Health Economics	Medical Writer	5' 04"
9588	02-Feb-94	MBBS	Medical Student	5' 06"

Waheguru Jee Ka Khalsa Waheguru Jee Ki Fateh

SINGH & CO VEG FRUIT LTD

Unit 89, Market Pavillion, 1 Sherrin Road,
New Spitalfield Market, Leyton, London E10 5SL
Tel: 020 8539 1166 - 020 8532 8231 - Fax: 020 8558 0470

GREEN STREET EXOTICS

10A CARLTON TERRACE

GREEN STREET

LONDON E7

TEL: 020 8503 4809